

සි/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගම - 2020

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සි/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා

ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය තුළ ඇතුළත් 2009 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන රු. 1,347,099 ක නොමේරූ පොල් වගා ශේෂය සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 16,139,300 ක ආදායමක් හෙවත් ආදායමෙන් සියයට 28.07 ක දායකත්වයක් පොල් හා ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන වලින් ලබා දී ඇති මේරූ පොල්ගස් වල වටිනාකම පිරිවැය හෝ සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර මේරූ වගාවක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 41 හි 45 ඡේදය ප්‍රකාරව ගිණුම්ගත කර නොතිබිණි. තවද ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 ට අනුව මෙම මේරූ පොල්ගස් වටිනාකම සඳහා ක්ෂය ගිණුම්වලට හඳුනා නොගැනීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය ද ලාභ ගණනය විය.	පොල්ගස් සංගණනය කිරීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවා ඇත. එම ගස්වල වටිනාකම පිරිවැයට හෝ සාධාරණ අගයකට තක්සේරු කර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 41 හි 45 ඡේදය ප්‍රකාරව ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරමි.	ප්‍රමිතයන්ගේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව මේරූ පොල්ගස් වල වටිනාකම පිරිවැය හෝ සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කල යුතු අතර මේරූ පොල්ගස් වටිනාකම සඳහා ක්ෂය ගිණුම්වලට හඳුනා ගත යුතුය.
(ආ) වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් තුළ ඇතුළත් ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු රු. 3,308,760 ක් හා ටැංකි ව්‍යාපෘතියෙන් ලෙස ලැබිය යුතු රු. 216,500 ක ශේෂයන් දින 90 ක් ඉක්ම ගොස් ඇතත් අයකර කර ගැනීමටත් වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාලයක සිට පැවත එන වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් තුළ ඇතුළත් රු. 1,435,456 ක ශේෂයන් අයකර ගැනීමටත් ආයතනය අපොහොසත් වී තිබුණි. මෙම ශේෂ සම්බන්ධයෙන් කාල විශ්ලේෂණයක් විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණු අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 36 අනුව වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ වෙනුවෙන් හානිකරණ ගැලපීම් සිදුකර ද නොතිබුණි.	2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ දක්වා ඇති , ටැංකි ව්‍යාපෘතියෙන් ලබිය යුතු ශේෂය වන රු. 216,500/- ක මුදල 2021-02-12 වන දින එම ආයතනයෙන් ලබා ගන්නා ලදී. වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂය තුළ අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ රු. 786,862 හා විකුණුම් වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු රු. 149,844/- යන අගයයන් ලන්ලිබ් (LANLIB) සමාගමේ ශේෂ පත්‍රයේ සිට ඉදිරියට එන ශේෂයන් වන අතර, එම	ප්‍රමිතයේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව වෙළෙඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් සඳහා හානිකරණ ගැලපීම් තක්සේරු කල යුතුය.

අගයයන් සඳහා අදාළ ලිපි ලේඛන සමාගම සතුව නැත. අන්තිකාරම් හා තැන්පතු රු.498,750/- යන ශේෂය තුළ විදුලිබල මණ්ඩලයේ තැන්පතුවක් ලෙස පවතින රු.100,000/- ක් හා ජයකොඩි පිරවුම්භලෙහි තැන්පත් වල රු.100,000 /- ක් ඇතුළත්ය.

- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් ප්‍රමිත 36 හි 9 ඡේදය ප්‍රකාරව සෑම වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේදීම වත්කම් භානිකරණය සඳහා ඇඟවීමක් පවතින විට එම වත්කම් සඳහා භානිකරණ තක්සේරුවක් සිදුකර භානිකරණ අලාභය හඳුනාගත යුතු වුව ද, 2016 වර්ෂයේදී රු.3,853,490 ක් වැයකර අලුත්වැඩියා කරන ලද සමාගමට අයත් සත්ව ඇඹරුම් යන්ත්‍රය 2022 ජූනි 05 වන විටත් නිෂ්ක්‍රීයව පැවතියද ඊට අදාළ භානිකරණ වෙන්කිරීම් කරනු වෙනුවට වාර්ෂිකව රු. 578,024 ක් ක්ෂය වශයෙන් කපා හැර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.
- වෙළඳපලේ අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රමිතයේ ප්‍රතිපාදන හිඟව පැවතීමත්, මිල ගණන් අධික වීමත්, අමතර කම්කරු වටිනාකම වත්කමේහි අධික වීමත්, අමතර කම්කරු සාධාරණ සාධාරණ කුලියක් වැය වීම නිසා යන්ත්‍රය අගයට තක්සේරු කළ නිෂ්කාර්යව පැවති අතර ඒ යුතුය.
- අනුව ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීමට වඩා පිටතින් මිලදී ගැනීම වාසිදායක විය.
- නමුත් වර්තමානයේ රටේ පවතින තත්වය අනුව මෙම යන්ත්‍රය කුලී පදනම මත ලබා දීම හෝ ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීමට ඉදිරියේදී තිරණය කරනු ලැබේ. මෙම යන්ත්‍රය සඳහා වාර්ෂිකව රු.578,024/- ක් ක්ෂය පමණක් සිදුකරනු ලැබේ.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන රු. 212,765 ක් වූ කුරුදු ශේෂය පෙර වර්ෂයේදී ද ආරම්භක ශේෂයක් ලෙස පැවතියද එම වගාව නියඟයන් සමඟ විනාශ වී ඇති බැවින් ලියා හැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	2017 වර්ෂයේදී රු 212,765/- ක් වැය කර කුරුදු වගාවක් ආරම්භකර ඇත . එම කාලයේ දැඩි නියඟයක් පැවති හෙයින් කුරුදු පැල විනාශ වී ගොස් ඇත. ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙන් ලිඛා හැරීමට කටයුතු කරමි.	වගාවන් නිවැරදිව නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැලපිය යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් තොගයට ඇතුළත් විය යුතු රු. 274,496 ක පොල්, බිත්තර හා පොහොර තොග, අවසන් තොගයෙන් මඟහැරීම නිසා ලාභය හා අවසන් තොගය එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙන් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	තොග නිවැරදිව ගිණුම්ගත කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කළ යුතුය.

<p>(ඇ) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි දක්වා තිබූ රු. 2,613,904 ක්ෂය වෙන්කිරීම් හා දේපල පිරිසක සහ උපකරණ වල ලියාහල අගය වන රු. 77,458,999 ක ශේෂයන්හි නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී තහවුරු කරගත නොහැකි විය. තවද, රු. 21,000,000 ක් වූ ගොඩනැගිලි වටිනාකම තුළ මාවත්ත ගොවිපල ගොඩනැගිල්ලෙහි වටිනාකම ඇතුළත්ව තිබේද යන්න ද විගණනයට තහවුරු කර ගත නොහැකි විය.</p>	<p>2011-12-07 වන දින තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපියෙහි ගොඩනැගිලි සහ අනෙකුත් ඉදිකිරීම් යටතේ රු. 21,000,000/- ක් ලෙස වටිනාකම දක්වා ඇත. එදින සියලු ගොඩනැගිලි තක්සේරු කර ඇති බැවින් , එම වටිනාකම තුළ මාවත්ත ගොවිපල ගොඩනැගිල්ලෙහි වටිනාකමත් ඇති බවට සිතිය හැකිය. කෙසේ වෙතත් වර්තමානයේදී සමාගම විසුරුවා හැරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් පසු නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යා හැකි බව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගත යුතුය.</p>
--	---	---

<p>(ඈ) සමාගමට අයත් බාන්ස් පෙදෙසේ පිහිටි වටිනාකම රු. 22,500,000 ක් වූ ගොඩනැගිල්ල වෙනුවෙන් රු. 1,125,000 ක ක්ෂය ගිණුම්ගත කර නොතිබූ අතර මෙම නිවාසයෙහි වටිනාකම සාධාරණ අගයට මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් වලට ගෙන නොතිබුණි. මෙම නිවාසයේ දැනට නිලධාරියෙකු පදිංචිව සිටියද එයට අදාළව කුලී ආදායම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හඳුනාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>නිවසෙහි වටිනාකම ශේෂ පත්‍රයේ දේපල පිරිසක උපකරණ යටතේ පෙන්වා දී ඇත. එම ඉඩම සමාගමට අයිති නොවේ. තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2011-10-31 දින නිකුත් කරන ලද ලිපියෙහි මෙම නිවසෙහි වටිනාකම ලෙස රු. 22,500,000/- ක් සඳහන් කර ඇත. එම වටිනාකම 2014 විගණනය කල ශාන්ත අධිකාරී විගණන ආයතනය විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට ඇතුළත් කර ඇත. නමුත් ක්ෂය වෙන් කිරීමක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණු අතර එයට හේතුවද සොයා ගත නොහැකිය. වර්තමානයේ දී එම ආයතනය වසා ඇත. නමුත් ඉදිරියේ දී සමාගම විසුරුවා හරින බැවින් , නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් ඉදිරියේ දී පවත්වාගෙන යාමට හැකි බව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>සමාගමට අයත් වත්කම් නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරිපත් කල යුතුය.</p>
---	--	---

<p>(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 යෙහි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා එලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව කළමණාකාරීත්වය මගින් සමාලෝචනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට ගැලපුම් කළ යුතු වුවත් පිරිවැය රු. 35,697,784 ක් වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ දේපල, පිරිසක හා උපකරණ තව දුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතිය ද අදාළ වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර අවශ්‍ය ගැලපීම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 8 ප්‍රකාරව සිදු කර නොතිබුණි.</p>	<p>වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 8 ප්‍රකාරව නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>ප්‍රමිතයේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව වත්කම් සඳහා එලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව කළමණාකාරීත්වය මගින් සමාලෝචනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට ගැලපුම් කළ යුතුය.</p>
--	--	---

1.5 ලැබිය යුතු ගිණුම් සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් 2014 වර්ෂයේ සමාගම අත්පත් කර ගත් අතර 2014 ජූලි 08 කරන ලද ඉල්ලීමකට අනුව මව් සමාගම වෙත රු 140,000,000 ක අත්තිකාරමක් ලබාදී තිබූ අතර මේ දක්වා එම අත්තිකාරම් මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>2014 වර්ෂයේදී සමාගම අත්පත් කර ගන්නා අවස්ථාවේදී, සමාගමට නැවත ගෙවිය යුතු මුදලක් ලෙස රු.140,000,000/- ක් ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයට ලබා දී ඇත. එම මුදල මෙතෙක් නොලැබී ඇත. සමාගම විසුරුවා හැරීමේ කටයුතු සිදුවෙන බැවින් ඒ සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>අත්තිකාරම් මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය</p>

1.6.2 ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂ යටතේ ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලයට අයත් වැලිසර ගොවිපලට ගෙවිය යුතු රු. 1,608,099 ක් හා සිරිගපාන ගොවිපලට ගෙවිය යුතු රු. 17,298 ක ශේෂයන් එම ගොවිපළ ගිණුම්වල වෙළෙඳ හා වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂ යටතේ ඇතුලත් කර නොතිබූ අතර , ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයට ගෙවිය යුතු ශේෂය ලෙස රු 43,495 ලෙස දක්වා තිබුනද ජාතික පශු සම්පත් මණ්ඩලයේ ගිණුම්වල ලැබිය යුතු ලෙස රු 1,110,500 ක් වූයෙන් 1,067,005 ක වෙනසක් ද වූයෙන් එම ශේෂයන් වල වෙනස්කම් සොයා බලා නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂ යටතේ දක්වා ඇති ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ ගොවිපලවල වලට ගෙවිය යුතු වන වැලිසර ගොවිපොලට රු.1,608,099/- හා සිරිගපාන ගොවිපලට රු.17,298/- යන අගයයන් නිවැරදි බව දන්වා සිටිමි.ඒ සඳහා අදාළ ලිපි ලේඛන ආයතනය සතුව ඇත.අවශ්‍ය වුවහොත් විගණනයට ඉදිරිපත් කල හැකිය.එමෙන්ම , එම ගොවිපල වල මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි වෙළෙඳ හා වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂ යටතේ එම අගයයන් දැක්විය යුතුවේ.</p>	<p>වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂවල වෙනස්කම් සොයා බලා නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය .</p>

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අයිඒඅයි 02/2002/ දරන භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය	පරිගණක, උපාංග හා මෘදුකාංග පිළිබඳ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා ගෙන නොතිබුණි.	භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය අනුව පරිගනක, උපාංග හා මෘදුකාංග පිළිබඳ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරමි..	ස්ථාවර වත්කම් සම්බන්ධයෙන් වකුලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.
(ආ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරණ භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වා නොතිබුණි.	භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය අනුව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරමි.	ස්ථාවර වත්කම් සම්බන්ධයෙන් වකුලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු පෙර මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 11,455,253 ක පාඩුවක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු. 15,727,686 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.4,272,433 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට විකුණුම් පිරිවැය හා පරිපාලන වියදම් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය, දළ ලාභ අනුපාතය පිලිවෙලින් 3.26 ක් 3.09 ක් සහ 14.17 වූ අතර පෙර වර්ෂයේ එම අනුපාතයන් පිලිවෙලින් 3.31ක් 3.03 ක් සහ 3.44 විය. ඒ අනුව ජංගම වත්කම් අනුපාතය පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය වූ අතර දළ ලාභ අනුපාතය වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. විකුණුම් පිරිවැයෙහි අඩුවීම ඊට හේතු වී ඇත.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----------------	------------------------------	----------

(අ) මෙම ආයතනය සමාගමක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීමට මත්තෙන් පැවති ලන්ලිබ් (LANLIB) නමින් වූ සමාගම 2009 සිට 2013 වර්ෂ දක්වා වූ නොගෙවන ලද රු. 25,932,371 ක බදු වගකීම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා ඇති අතර විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද ලේඛනයේ ගෙවිය යුතු සමස්ථ බදු වටිනාකම රු.26,231,425 ක් වූයෙන් රු. 299,054 ක වෙනසක් විය. අදාල බදු වගකීම වර්ෂ 07 කට අධික කාලයක සිට පැවත එන ශේෂයක් වන අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් අදාල බදු වගකීම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු නොකිරීම නිසා මෙය සමාගමේ පැවැත්ම කෙරෙහිද අහිතකර අයුරින් බලපා තිබුණි.	ලන්ලිබ් (LANLIB) හි බදු වගකීම රු.299,054/- ක මුදලක් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවන ලදී. ලේඛනයේ වෙනස වන්නේ එයයි. මෙම බදු වගකීම නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු මෙම දිනවල සිදුවෙමින් පවතින බව දන්වා සිටිමි.	අදාල බදු වගකීම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.
---	---	--

<p>(ආ) ගොවිපල සතුව පවතින අඹගස් වල වටිනාකම අගය කර ගිණුම්වලට ගෙන නොතිබූ අතර එම ගස් වලින් ලද ආදායම් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයට පෙර වර්ෂයේ රු. 27,755 ක් දක්වා තිබූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කිසිදු ආදායමක් ගිණුම්වල දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>2019,2020 වර්ෂවලදී අඹ ගස් කප්පාදු නොකිරීම, නිසිකලට පොහොර නොයෙදීම, පුහුණු නිලධාරීන්ගේ අවම දැනුම වැනි හේතු නිසා අඹ ඵලදාව අඩු වී ඇත. ඉදිරියේදී අඹ ගස් සංගණනය කර නිවැරදි ලෙස වාර්තා තබා ගැනීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>සමාගමේ ආදායම නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල දැක්විය යුතුය.</p>
--	--	--

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) බ්‍රොයිලර් කුකුලන් විකුණුම් ආදායම, කොල්ලුපිටිය විකුණුම්හලේ ආදායම, බිත්තර විකුණුම් ආදායම හා කුකුලන් විකුණුම් ආදායම් ලෙස පෙර වර්ෂයේ රු. 9,201,740 ක ආදායමක් උපයා තිබුනද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සම්පූර්ණයෙන්ම එම ආදායම් අහිමි වී තිබුණු අතර තවත් ආදායම් 05 ක පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 06 සිට 70 දක්වා පරාසයකින් අඩුවී තිබුණි.</p>	<p>2022-01-01 දින සිට සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගම, ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ ගොවිපලක් ලෙස මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වාගෙන යනු ලබයි, 2019 හා 2020 වර්ෂවලදී කළමනාකරණය සඳහා යොදවා ගැනීමට පුහුණු නිලධාරීන්ගේ හිඟ බව, එම නිසා නුපුහුණු නිලධාරීන් කළමනාකරණයට යොදවා ගැනීම,ඔවුන්ට නිසි පුහුණුවක් ලබා නොදීම, සේවා කාලයද ඉතා කෙටි වීම. සමාගම අධීක්ෂනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මව් සමාගම දැක්වූ දුර්වලතාවයන්, වැනි හේතු සමාගමට අහිතකර ලෙස බලපා ඇත. සමාගමේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස, ඵලදායී ලෙස අදාල නීති රීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කිරීමට කටයුතු කරමි. ඉදිරියේදී නව ව්‍යාපෘති ආරම්භ කරමින් ගොවිපලට අහිමි වූ ආදායම නැවත ගොඩනගා ගැනීමට උත්සහ දරමි.</p>	<p>සමාගමේ ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය</p>
<p>(ආ) ආයතනය සතු ගොවිපල භූමිය තුල රන් තැඹිලි ගස් 39 ක් පවතින අතර එක් ගසකින් වර්ෂයක් තුල ආසන්න වශයෙන් ගෙඩි 40 පමණ ලබාගත හැකි අතර එක් ගෙඩියක් අවම වශයෙන් රු. 40 බැගින් අලෙවි කල හොත් වර්ෂයක් තුල ගෙඩි 1,560 ක් අලෙවි කර රු. 62,400 ක ආදායමක් උපයා ගත හැකිව තිබූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 4,580 ක් වැනි සුළු ආදායමක් උපයා තිබුණි.</p>	<p>ඉදිරියේ දී තැඹිලි ගස් සංගණනය කිරීමට නියමිතව ඇත.එම ගස් අතුරෙන් ඵලදාව ඇති හා නැති ගස් ඇත. නිසි කලට පොහොර නොයෙදීම මේ අතරට බලපා ඇත. ඉදිරියේදී මෙම තත්වය මග හැර උපරිම ඵලදාවක් ලබා ගැනීමට උත්සහ කරන බව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>සමාගමේ ආදායම නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල දැක්විය යුතුය.</p>

(ඇ) ගොවිපල සතුව ආසන්න වශයෙන් පොල්ගස් 9,000 ක් පමණ ඇති අතර දින 45 කට වරක් ආසන්න වශයෙන් ගෙඩි 55,000 ක එක් පොල් මුරයකදී කඩනු ලබන බැවින් ඒ අනුව වර්ෂයකදී පොල් ගෙඩි 440,000 ක් ($55,000 \times 8$) කැඩිය හැකි බවත් එක් පොල් ගෙඩියක් ආසන්න වශයෙන් රු. 60 බැගින් අලෙවි වන බවත් ඒ අනුව වර්ෂයක් තුළදී සමස්ත පොල් විකුණුම් ආදායම ලෙස ආසන්න වශයෙන් රු. 26,400,000 ක් ($440,000 \times 60$) ඉපයීමේ හැකියාව පවතින නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පොල් විකුණුම් ආදායම ලෙස රු. 15,473,558 ක් අඩුවෙන් පෙන්වා තිබුණි. තවද භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව තුළ මෙම පොල්ගස් පිලිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කර ද නොතිබුණි.

පොල් ඵලදාව දින 45 කට වරක් ලබා ගනී. පොල් මුරයක දී කඩනු ලබන පොල් ඵලදාව වාර්ෂිකව පවත්නා කාලගුණ හා දේශගුණ තත්වයන් අනුව වෙනස් වේ. ආසන්න වශයෙන් පොල් ගස් 9000 ක් පමණ ගොවිපල තුළ ඇතත් , එම සියලුම ගස් වලින් ඵලදාව නොලැබේ.පුහුණු නිලධාරීන් නොමැති වීම,අවම තාක්ෂණය භාවිතය ,නිසිකලට පොහොර නොයෙදීම වැනි හේතු ද පොල් ඵලදාව අඩුවීමට බලපා ඇත.ඉදිරියේ දී පොහොර යෙදීම, නිලධාරීන්ට පොල් වගාව සම්බන්ධයෙන් තාක්ෂණික පුහුණුවක් ලබාදීම තුලින් ඉහල පොල් නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරමි.

සමාගමේ ආදායම නිවැරදිව හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල දැක්විය යුතුය.